

SOMOGYI KÁROLY
VÁROSI ÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
SZEGED

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP KÖNYVTÁRAK ÉS LEVÉLTÁRAK KOLLÉGIUMA

Beszámoló

a Somogyi-könyvtár könyvkötő- és restaurátor műhelyének tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzésére kapott támogatás megvalósításáról

Altéma kódszáma: 208133/00004

A könyvkötő- és restaurátor műhely feladatai

A Somogyi-könyvtárban 1958 óta könyvkötő-, 1986 óta restaurátor műhely működik, melyek feladatai a könyvek, folyóiratok és napilapok kötése, újrakötése, javítása, restaurálása és konzerválása, emellett az Emlékkönyvtár és a régi raktári állomány fizikai ápolása, valamint a könyvtárban felmerülő valamennyi kötészeti tevékenység.

Műhelyeink összesen hat fővel üzemelnek. Négy fő látja el a kurrens állomány kötészeti munkáit (olvasószolgálat, fiókhálózat, gyorskötészet, periodikák kötése és újrakötése), két fő pedig a prézens állomány kötészeti munkáit (kötésjavítás, újrakötés, állagmegóvás, konzerválás, restaurálás).

A kölcsönözhető könyvek kötészeti munkái

Az **olvasószolgálat** (központi, művészeti, zenei, gyerek) és a fiókhálózati osztály kurrens anyagának újrakötése.

Állapottól függően a lapokra vagy ívekre szétszedett és kijavított, ragasztókötéssel vagy fűzéssel összeállított könyvtestet betáblázás után egészvásznon borítással látjuk el, majd visszahelyezzük az eredeti borításból megmentett elemeket. Így időtálló és színes kötetek készülnek.

A periodikák kötészeti munkái

A könyvtári könyvek kötése mellett másik feladatunk a **folyóiratok és napilapok** bekötése, illetve újrakötése.

A folyóiratokat lapokra szedjük, majd kijavítjuk – a kért egységekbe rendezzük. A ragasztókötéssel összeállt új könyvtestre betáblázás után papír (Grabolit) borítású félvásznon kötést készítünk.

Bizonyos folyóiratok tékázásra kerülnek. Ezeket a tékákat szürkelemezből készítjük el.

Napilapok bekötése, illetve újrakötése: a napilapokat lapokra szedjük, majd kijavítjuk – a kért egységekbe rendezzük. A ragasztókötéssel összeállt új könyvtestre félvásznon, papírborítású protokollkötést készítünk.

A periodikák kötészeti munkáit négy fő látja el.

Az emlékkönyvtár és a régi könyvtári állomány kezelése

Somogyi Károly Szeged városnak ajándékozta 43.701 kötetes, jelentős tudományos értékű könyvtárát. Az alapító nevét viselő Emlékkönyvtár ad helyet a könyvtár legértékesebb köteteinek, ez körülbelül 18.000 könyv.

Az alapítványi és szakrendi **prézens** állomány bőr, pergamen, vászon és papír köteteinek konzerválása, állagmegóvása, kötésjavítása, újrakötése, restaurálása a feladatunk. A megelőző védelem szempontjából igen fontos a raktárban elkülönített gyűjteményekben a kötetek portalanítása, melyet védőszűrővel ellátott porszívóval végzünk el.

Fontos a bőr- és a pergamen kötetek folyamatos konzerváló kezelése. Ezt a kezelést a megfelelő összetételű pasztával végezzük el.

Szükség esetén a dokumentumokat különböző kezelésekből részesítjük: savtalanítás, pufferezés, utánervezés, fertőtlenítés.

Egy-egy kötet ráfordítandó munkaidejét az esetenként rajta elvégzendő feladat határozza meg. A kötetek javításához különböző grammsúlyú és színű japánpapírokat használunk. A régi állomány munkáit két fő látja el.

Egyéb munkáink

Minden olyan kötészet munkája a feladatunk, amely az intézmény valamennyi osztályának munkáját segíti, előkészíti. Ilyen a dobozkészítés, képkasírozás, nyomtatott szövegek szétdarabolása, papírok méretre vágása (írókönyvek, könyvtári programok).

Mi segítünk a kiállítások előkészítésében, pl. méretre vágás, illetve a nyomtatott szövegek szétdarabolása, rögzítése, kasírozása, felfüggesztés.

A **Születésnap** Újság könyvkötészeti munkái, amelyeket egész évben folyamatosan készítünk, figyelembe véve az esetleges egyedi kéréseket (pl. téka, kartonálás, könyvtári kötés, akár papír, vászon esetleg bőrkötés).

Az esetleges külső megrendelésből származó engedélyezett munkák.

A megvásárolt szakmai anyagok listája - Beszámoló

1, Dekor kartonok

A dekor kartonok szükségesek pl. a Születésnap Újság bekötéséhez, amely füzetes formában, karton borítással készül a kiválasztott színben és mintával.

Mindösszesen:
74 db

A kartonból vásárolt mennyiség **49 db Születésnap Újságra volt elegendő** - A 2021-es évben összesen 78 db Születésnap Újságot készítettünk el.

2, Vásznak

Az olvasószolgálat (központi, művészeti, zenei és gyerek), a fiókhálózati osztály kurrens anyagának újrakötésére, illetve a periodikák bekötésére használjuk. Az összeállított könyvtestet betáblázás után egyszívazon borítással látjuk el, majd visszahelyezzük az eredeti borítóból megmentett elemeket. Így időtálló és színes kötetek készülnek.

Műnyag bevonatú vászon
220 méter

Imperial vászon:
215 méter

Mindösszesen:
435 méter

A 2021-es évben az alábbi munkák könyvkötéséhez használtuk fel a megvásárolt vásznakat kurrens állomány kötetei):

Olvasószolgálat		
Gyermekeknyvtár/Agóra 356 kötet/2 kötet	Művészeti könyvtár 55 kötet	Központi kölcsönző 804 kötet
Összesen: 1217 kötet		

Fiókhálózat
Összesen: 153 kötet

Periodikák

Napilap	Folyóirat bekötése
41 kötet	165 kötet
Összesen: 206 kötet	

3, Opus aranyozó fólia digitális aranyozóhoz

A kötészen lévő digitális aranyozóval lehetőségünk van könyvgerincek és könyvtáblák szövegezésére illetve bármilyen logó, címer arany- vagy ezüstszerű nyomtatásának elkészítésére.

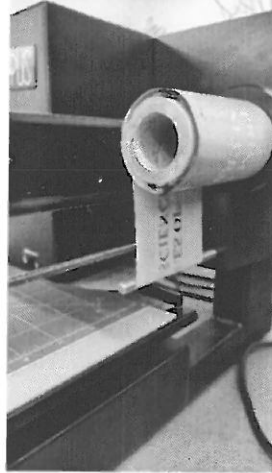
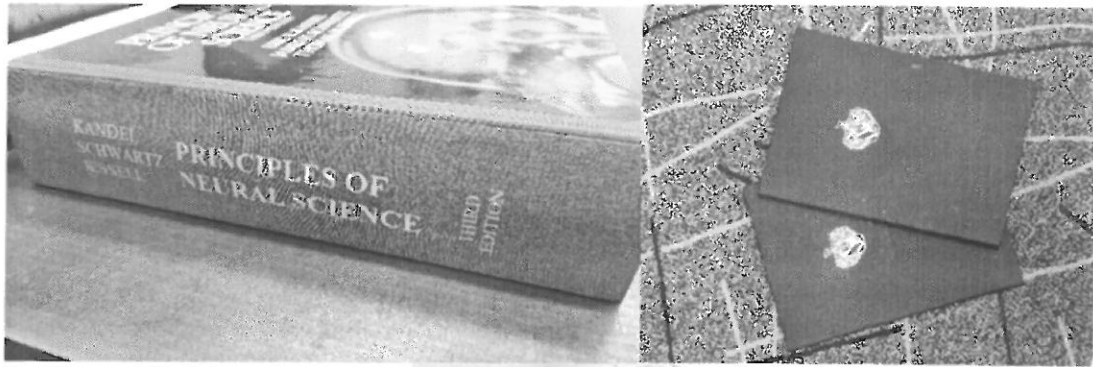
A 455 méter fólia **nagyságrendileg 2000 dokumentum megaranyozására volt elegendő** (szöveg és címer méreteinek átlagából számítva).

2 tekercs ezüstszerű fólia

3 tekercs aranszerű fólia

Mindösszesen:

5 tekercs = 455 méter fólia

4, Bőrapoló vazelin 75 g

Az alapítványi és szakrendi prézens állomány bőr és pergamen köteteinek konzerváló kezeléséhez. Az összesen 375 g vazelinnel nagyságrendileg 3250 kötet konzerváló kezelését tudjuk / tudtuk elvégezni.

2022-ben megtörtént a Somogyi – könyvtár Emlékkönyvtárában lévő muzeális értékű kötetek konzerváló kezelése.

A konzerváló kezelés során:

- 9614 papír-, bőr-, vászon kötetet száraz tisztítottunk
- **5265 bőr kötetet kezeltünk vazelinnel**

Mindösszesen:

5 db

5, Bőrapoló balzsam 250 ml

Az alapítványi és szakrendi prézens állomány bőr és pergamen köteteinek konzerváló kezeléséhez. A 250 ml balzsammal nagyságrendileg 2000 kötet konzerváló kezelését tudjuk / tudtuk elvégezni.

2022-ben megtörtént a Somogyi – könyvtár Emlékkönyvtárában lévő muzeális értékű kötetek konzerváló kezelése.

A konzerváló kezelés során:

- 9614 papír-, bőr-, vászon kötetet száraz tisztítottunk
- **1433 pergamen bőr kötetet kezeltünk balzsammal**

**Mindösszesen:
1 db**

6, Öngyógyuló vágólap/munkaalátét A/1 méret

A vágólapok segítségével védjük asztalainkat a vágások nyomaitól, mikor például borító papírokat- és vásznakat szabunk méretre.

Az öngyógyuló vágólap hosszabb élettartamú, mint a normál vágólapok. Speciális alapanyagból készülnek, ezért a vágás után öngyógyulással helyreállnak – ez a képesség meghosszabbítja a vágókések, szikék és sniccerek élének élettartamát is.

**Mindösszesen:
6db**

Kis értékű eszközök

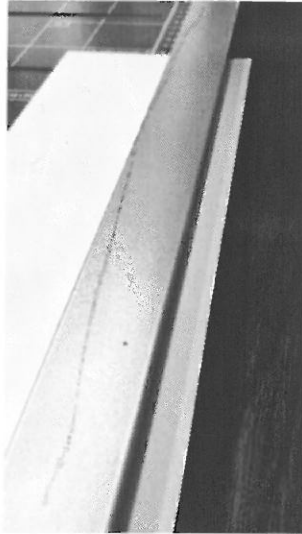
7,- Karos vágógép Dahle 867 A/3

Kötészeti anyagok szabására használjuk – a kötészeti munkák szerves része. Automatikusan elforduló élvédője van, ami biztonságossá teszi használatát, illetve automatikus papírleszorítóval is rendelkezik, ezért a préselés, mint külön művelet kiesik.

8, Vágásvonal mutató lézer Dahle 867-es karos vágógéphez

Ez a lézer a Dahle 867-es karos papírvágó tartozéka – a lézer megmutatja a pontos vágási élt a vágandó kötészeti anyag felületén, ezért sokkal pontosabbak a vágások.

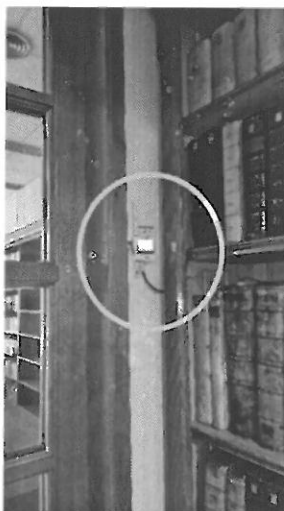

9, IPThermo SBC-301-x03w, ethernet hő- és páramérő készülék

Ethernet hő- és páratartalom-mérő saját IP címmel, Telnet, Web böngésző/https, SNMP protokollal, beépített webszerverrel:

- monitorozás
- adatgyűjtés
- naplózás
- email riasztáskezelés funkcióval.

Ezzel a készlettel lehetőségünk nyílik az Emlékkönyvtárban lévő levegő hőmérsékletének és páratartalmának megfigyelésére az Internet korlátlan távolságaiából. A mért adatok az Ethernet hálózaton keresztül olvashatók le. Így lehetővé válik a mért értékek weblapon való publikálása, naplózása, grafikonos megjelenítése, küszöbérték átlépése esetén riasztási email küldése, akár beavatkozás indítása vagy egy saját fejlesztésű programban való felhasználása.

A pályázati támogatásból beszerzett anyagok, eszközök jelentős mértékben megkönnyítették az állományvédelmi feladatok ellátását, több kötetet tudtunk javítani, újrakötni. A régi, muzeális kötetek állagmegóvását, konzerváló kezelésének megvalósítását tette lehetővé a pályázat.

A pályázati támogatást megköszönve, tisztelettel,

Sikaláné Sánta Ildikó
igazgató

The stamp is circular and purple, containing the text 'SOMOGYI-KÖNYVTÁR- MŰVELŐSÉG' around the perimeter and a central emblem.

Szeged, 2022. 09. 26.